

SUPERVIZE

Spolu se vzděláváním poskytuje supervize pro pracovníky v pomáhajících profesích velmi užitečný nástroj pro zvyšování profesionality práce. Supervize ve svém základním pojetí představuje bezpečný prostor, ve kterém pracovník může otevřeně hovořit o své práci a o problémech, které s ní souvisejí. Napomáhá pracovníkovi vnímat a reflektovat svou práci a vztahy a nacházet nová řešení problémových situací. Jedná se tedy o pomoc a podporu pracovníků, zvyšování jejich kompetencí a celkový rozvoj.

Supervize jako nástroj profesionální pomoci je určena zejména pomáhajícím profesím – učitelům, poradcům, koučům, sociálním pracovníkům, psychologům, terapeutům, koučům, zdravotnickým pracovníkům, studentům, tedy všem, kdo pracují s lidmi a mají zájem se ve své profesi dále zdokonalovat.

Důležité je supervizi jako proces odlišit od vzdělávání. Oproti vzdělávání není předem dané téma spolupráce. Téma do supervize přináší pracovník a společně se supervizorem se nad tímto tématem dále zamýšlejí s cílem získat nové pohledy, inspiraci, nadhled, vhled, nové možnosti řešení. Supervizor nepřináší pracovníkovi rady a návody, ale spolu s ním hledá optimální řešení jeho konkrétní situace. Jedná se o výměnu myšlenek mezi sobě rovnými kolegy. Pokud vzdělávání přináší mnoho teoretických poznatků, supervize pomáhá pracovníkovi s konkrétními situacemi a otázkami vznikajícími v praxi.

Supervizor je (nejčastěji externí) pracovník, který je expertem pro vytváření prostoru pro nové pohledy, myšlenky, řešení. Celý proces supervize je obdobně jako terapie vázán mlčenlivostí. Supervizor zásadně nevnáší žádné informace ven směrem k dalším osobám mimo supervizi.

Legislativní rámec supervize je poněkud složitější, zájemcům doporučuji Soubor pedagogicko – organizačních opatření pro daný školní rok, které lze najít na stránkách MŠMT. Historie a vývoj supervize v oblasti školství popisuje například příspěvek Ivany Slavíkové ve sborníku konference Rozvoj školy a supervize z roku 2012. Legislativně se supervize v oblasti školství objevuje pokynem „Metodický pokyn k poskytování supervize ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních preventivněvýchovné péče“ z roku 2010. V oblasti základního školství supervize nijak ukotvena není. Důležitý je ale fakt, že se termín „supervize“ vůbec dostal do oficiálního školského pojmosloví.

Účel a přínosy supervize pro KP

- Dává KP možnost otevřeně hovořit o své práci a problémech, které s ní souvisejí.
- Pomoc pracovníkovi v jeho sebereflexi, posílení jeho vlastní identity kariérového poradce, ve vztahu k jeho práci s žáky/studenty a profesnímu rozvoji.
- Přináší ocenění, inspiraci, naději, náhled, nové možnosti a pohledy.
- Přispívá ke zvyšování kvality poskytovaných poradenských služeb.
- Rozvíjí KP formou nových myšlenek, nápadů.
- Efektivní a konstruktivní řešení konkrétních situací, které KP v práci tíží (a sám si s nimi neví rady).

FORMY SUPERVIZE

Základní a nejdůležitější rozlišení forem supervize, je podle toho:

- a. s kým je supervize prováděna – supervize s jednotlivcem (**individuální**), supervize s týmem (**týmová** - týmem může být např. školní poradenské pracoviště vaší školy) nebo s různými formami skupin (**skupinová** - např. skupina kariérních poradců z různých škol).
- b. o čem supervize je, nač se primárně zaměřuje, jaký je její obsah. Podle obsahu rozlišujeme zejména zaměření:
 - **na případy** (případová supervize může být individuální, skupinová i týmová), tedy účastník supervize přináší případy, které jej mimořádně osloví, zatíží, s nimiž si neví rady, na které se chce připravit, či které chce s druhými oslovit, nebo je prostě konzultovat
 - **na profesionální podporu a růst pracovníků** (bývá označována jako rozvojová či podpůrná)
 - **na vztahy a komunikaci na pracovišti** (často s přesahem do podpory vzájemné spolupráce, např. vzájemné setkávání kariérních poradců s ostatními pedagogy školy s cílem podpory spolupráce v kariérní oblasti)

Hlavním záměrem supervize je vytvoření prostoru pro reflektování práce v bezpečném prostředí a podpora učení a rozvoje. V praxi je k úspěšné supervizi potřeba času pro získání důvěry a také zkušeností, aby se pracovníci naučili supervizi využívat pro sebe, tak jak potřebují. V optimálním případě je pak supervize záležitostí dlouhodobou a pravidelnou.

DĚLKA A ČETNOST SUPERVIZE

Supervize jakožto praktický nástroj pomoci a podpory KP probíhá v průběhu celého roku v rozsahu a četnosti jeho potřeb. Zpravidla co 6-12 týdnů v rozsahu 1,5h u individuální a 3-5h u týmové či skupinové supervize.

INDIVIDUÁLNÍ SUPERVIZE

Formát individuální supervize se nejvíce hodí pro osobní či citlivá témata, která nechceme sdílet ve skupině či týmu s ostatními kolegy. Stejně tak pro témata, která se týkají např. rozvoje našich konkrétních dovedností, vnitřního zvládnání zátěžových situací apod.

TÉMA SUPERVIZE

S čím můžu na supervizi přicházet?

Tématem supervize může být buď

- něco, co vás zatěžuje, je pro vás nepřehledné, necítíte se v tom dobře a potřebujete získat nové možnosti řešení nebo přijetí, podporu, stabilitu, aby vás daná těžkost nezničila (především u situací, které nemůžete změnit).
- nebo něco, co vnímáte pro sebe a svou práci prospěšné a chcete takových úspěchů zažívat více, podpořit je a rozvíjet.

PŘÍKLADY TÉMAT NA SUPERVIZI:

Cítím se při své práci se žáky bezradný, nevím jak s nimi dál, nebo jak jinak pracovat. Cítím se bezradný při práci s některými klienty, mám pocit nekompetentnosti. Nejsem si jistý, že je mé poradenství pro žáky užitečné.

Celkově je toho na mě v práci moc, nevím co dřív, jsem zavalený pracovními úkoly a povinnostmi. Nestíhám.

Nerozumím si se svými kolegy pedagogy, nemohu se s nimi domluvit na důležitých věcech, necítím se dobře v jejich přítomnosti. Potřebuji zlepšit naši spolupráci v týmu.

Nevím si rady s určitými typy žáků.

Nejsem si jistý, zda vedu poradenské konzultace správně.

Chci umět vytvářet prostor pro to, aby žáci mohli přebírat zodpovědnost za své činy a rozhodnutí.

Hledám rovnováhu mezi osobním a pracovním životem.

Chci rozšiřovat náhled na svoji práci, rozšiřovat možnosti pomoci žákům v rámci školy a podmínek, které máme. Dále se profesně rozvíjet.

Chci posílit své kompetence a více se identifikovat s rolí kariérního poradce.

Rozvíjet spolupráci v rámci naší školy mezi pedagogy i s externími spolupracovníky.

Chci hledat možnosti jak ve své práci více dělat, to co mě baví a co považuji za opravdu užitečné.

MOŽNÝ POSTUP PŘI ZAJIŠTĚNÍ SUPERVIZE

1. Uvědomit si své potřeby a očekávání od supervize. Vyjasnit si účel/výsledek/očekávání. Co by mělo být jejím výsledkem, aby to to pro vás bylo užitečné? Tedy zformulovat si svá přání a možná témata pro supervizi.
2. Promyslet, jaká forma supervize by pro zpracování daného tématu byla nejvhodnější – individuální, týmová, skupinová. V případě týmové supervize obeznámit se záměrem své kolegy a zjistit jejich zájem se supervize účastnit. V případě skupinové – vyhledat vhodnou supervizní skupinu.
3. Oslovit vhodného supervizora.
4. Dojednat spolu se supervizorem (a týmem) rámec spolupráce (jak často se budeme setkávat)
5. Realizace - realizovat konkrétní supervizní setkání, dle vzájemné dohody.
6. Vyhodnocení - pravidelně vyhodnocovat, zda je supervize užitečná a v čem.

INTERVIZE

Intervize je vlastní interní supervizí, tedy bez externího supervizora. Účel a cíl je však zcela shodný se supervizí. V rámci intervize se setkávají 2 a více kolegů jednoho pracoviště a společně hovoří o své práci s cílem získání nových možností řešení, pohledů, vzájemné podpory. Tedy jako prostředek duševní hygieny, aby práce “nepřerůstala přes hlavu”. V rámci intervize se zpravidla jeden z nich přebere roli supervizora ujme se vedení procesu setkání.

Co mohu realizovat ze své role KP

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt „Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje“
Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008497

- pracovat pod supervizí – pravidelně nebo dle potřeby se účastnit individuální, týmové či skupinové supervize
- podněcovat zavedení a využívání supervize v rámci školy jako užitečného nástroje pro všechny pracovníky
- vyhledávat příležitosti supervizních skupin a aktivně se do nich zapojovat
- využívat intervize

Pokud hledáte konkrétního supervizora, můžete využít seznam supervizorů, který sestavil Český institut pro supervizi. <https://www.supervize.eu/supervizori/>, nebo pokud máte svůj přístup, kterým v rámci poradenství pracujete, můžete oslovit pro kontakt na supervizora konkrétní vzdělávací institut v daném přístupu.